

sparnai
2018

sparnai 2018

VILNIAUS LICĖJAUS MOKINIŲ KŪRYBOS ALMANACHAS

O

aš

mūžą

gaudau,

kai

niekas

nemato.

GUODA TRINKŪNAITĖ

PAUKŠČIAI

Em G C
Kai dangus nusidažo tamsiomis spalvomis,
A7

Matau, kaip žuvėdros skrenda, akį merkia.

Em G
Saulei nusileidus horizonto link,
C A7

Girdžiu, kaip tu šauki mane vardu.

Em G C A7
Aš tave suprast galiu, kaip tau baisu, kaip neramu,
Em G C A7
Bet padėti negaliu, atšaukt balsu aš neturiu jėgų.

Em A7
Nes bangų mūša muša mane,
C G Gm7
Paukščiai vėju išskris ir niekad jie nebegriš.
Em A7
Bangų mūša muša mane,
C G Gm7
Kaip ir tu paukščiai išskris, jie mus paliks.

Em G C A7
Kai tyla ateis į mūsų kraują, užsimerk ir pamiršk, ką tau sakiau.
Em G C A7
Tamsmai mane lengvai apglėbus, nieko nematysiu apsidairius.
Em G C A7
Žingsniams žemei jau išnykus ir tau supratęs, kaip čia ramu,
Em G C A7
Iš toli tave pašauksiu ir vis tikėsiuos, kad liksi su manim.

Tolimas, amžinas, artimas
IEVA OSOBLIVEC

Em A7
Nes bangų mūša muša mane,
C G Gm7
Paukščiai vėju išskris ir niekad jie nebegriš.
Em A7
Bangų mūša muša mane,
C G Gm7
Kaip ir tu paukščiai išskris, jie mus paliks.
Em A7
Nes bangų mūša muša mane,
C G Gm7
Paukščiai vėju išskris ir niekad jie nebegriš.
Em A7
Bangų mūša muša mane,
C G Gm7
Kaip ir tu aš liksiu čia, čia su tavim.

NAKTIGONĖ

laiko akyje gėlės nuvyto
atėjo žiema
namuose šilta, ramu
tolyje pro langą matyti
mistiška
anachronistiška
oranžinė gatvės šviesa
kitokia esatis
grįžau pas save
į daugiasluoksnį skendėjimą
naujai įmanomuose atspalviuose
sielos sąskambiuose
bet daug tylos tarp dūžių
ir sekundžių joje

tik tyliai
kaip ta
nedrąsi mergaitė
po tiltu
prašau

gyvenime, duok dar pavasarių
ir mėlynų, rudų, ir pilkų
nenuspėjamoj savo didybėj
suteik mažą vietą
man ir Savajam
saulės atokaitoje
po gluosniu prisėsti

šalia, ne arti

niekas nežiūri į akis
o aš norėčiau pasakyti –

nuolatinis įtemptų smuikų fonas
norėčiau išrėkti viską
kad stygos trūktų ir stotų tylą

įstiklintas pasaulis, iškraipyti veidai
nematantys ir nejaučiantys
stovi šalia, nesiliesdami niekad
norėčiau gyventi ne ledo šaly
supurtyt, sudrebint, sudaužyti viską

vis besiveržiantis, kaskart sulaikomas
norėčiau išplėšti krūtinę, nagais susiraižyti odą
susilaužyti šonkaulius ir delnuose nešti širdį
primygtinai rodyt visiems ją, paplūdusią krauju ir ilgesiu
kad pamatytų pagaliau, kad visi kaip ir jie

ir aš, ir kiti tokie patys
užsidarę savam kambary, užuolaidas užsitraukę
niekas negali įeiti, niekas nemato vidun
norėtų ir patys ištrūkt, įsileisti – negali, uždaryta
per ilgai nerakintos spynos surūdiję

noriu rėkti į veidus, rėkt, kol išgirs
šaukti, kol plyš –

mes visi tokie patys
galėtumėm būt ne vieni
galėtumėm būt artimi

KURI KURI
LABAI KURI
NEBE KURI
KADA KURI
KURI KURI

KURI KURI
KNYGA KURI
SPEKTA KURI
SEKTA KURI
KURI KURI

KURI KURI
KAŲ KUTI
KURI KURI
KURI KURI
KURI KURI

KURI KURI
VIENAS KURI
ŠEŠI KURI
ŠIMTAS KURI
KURI KURI

KURI KURI
NESI KURI
UŽSI KURI
PERSI KURI
KURI KURI

KURI KURI
KURI KURI
KAPTU KURI
KURI KURI
KURI KURI

KURI KURI
TĖVAS KURI
MAMA KURI
VISI KURI
KURI KURI

KURI KURI
VISI KURI
NIEKSNE KURI
NORSKAS KURI
KURI KURI

KURI KURI
KURI KURI
KURI KURI
KURI KURI
KURI KURI

KURI KURI
AŠTRIAI KURI
SALDŽIAI KURI
FUFU KURI
KURI KURI

KURI KURI
KURI KURI
KURI KURI
KOTU KURI
KURI KURI

* instrukcijos skaitymams:

- a) kanonu (kas eilutę/kas posmelį/
kas visą kūrinėlį)
- č) vedantysis, pritariamasis balsai
- e) iš kito galo
- ė) per matematikos pamoką
- į) prieš valgį arba 2 val. po valgio
- š) keičiant „k“ į „r“
- ų) be garso
- ū) vienu ypu
- ž) susi kuri

Alone and feeling blue
SIMONAS ŠIMĖNAS

Funikulieriai į griūvantį rojų
SIMONAS ŠIMĖNAS

UGNĖ BARADINSKAITĖ

BE PAVADINIMO

Rodos, vos atsikeli iš lovos, o pečius jau spaudžia vakaras. Nepakeliamas sunkumas. Atrodo, viso pasaulio negandos nusprendė eiti pogulio ant manosios nu-
garos. Užsimerkiu ir išpučiu dūmą. Galvoje kažį kokia betvarkė – ten moterys rausia
stalčius ieškodamos vyro gerųjų savybių. O vargšele tu vargšele, kiek dar vargsi? Ne,
aš rimtai, metas baigti. Net toks nusmurgęs šuva turi teisę į ramybę. Bent kartą per
dešimtį metų. Ieškodamas ramybės ir įninkų į alkoholį. Kita vertus taurelė brendžio
prieš miegą dar ne iškrypimas. Tvarkytoja visuomet skundžiasi rūkalų kvapu, bet
nieko negaliu padaryti – keliuosi besileidžiant saulei ir gulu dar prieš švintant.
Žmonės dažnai kritikuoja tokią mano gyvenimo būdą. Niekas nie nesupranta, laikosi
įsikibę laiko iliuzijos ir bando ją traukti atgal, kad tik vėl ir vėl išgyventų tą patį
monotoniską ritmą. Aš jų nesuprantu, kam jiems tas laikas, jei net nebando gyventi?
Kažkokia XXI amžiaus kvailybė. Saulė jau beveik nusileido, juokinga – jiems atrodo,
jog besileidžiant saulei baigiasi gyvenimai, bet yra atvirkščiai, saulės laida prikelia
poetus ir laisvus žmones. Tokiu metu snaudžia tik miegapelės. Užgesinu smilkstančią
cigaretę ir tamsoje apgraibomis susirandu kažkur ant grindų besimėtančias kelnės.
Turiu jų dvi poras ir būtinai vienodas. Nežinau kodėl, bet jaučiu, jog visuomet turiu
būti apsirengęs vienodai: tamsios, neaiškos spalvos, nelygintos kelnės, juodas švarkas,
visuomet pakabintas ant kėdės atkaltės, ir balti marškiniai, kuriuos vis pamirštu
užsisagstyti iki galo. Vienoda apranga padaro mane mano tikroju aš. Jei turėčiau
kelis skirtingus apdarus juose jausčiausi netikras, lyg iš plastilino. Vis dar aklinoje
tamsoje keliaudamas iš miegamojo į virtuvę atsitrenkiu į seną medinę komodą, es-
ančią prie pat miegamojo durų. Šį įvykį palydi keletas riebių keiksmazodžių. Man taip
nutinka kiekvieną rytą – absurdas, bet sutrenktas šonas man kone tradicija. Geriau
pagalvojus nieko čia keisto – kiekvienam žmogui rytas ilgainiui tampa savotišku
ritualu, tik mano rytas lygus jūsiškim vakarui ir įvykių eiga gal kiek kitokia. Vis dar
sukrėstas po nelaukto, bet didelę tikimybę turinčio susidūrimo su komoda, įjungiu
blausią lempele. Ji pirmoji pamato mano veidą rytais, o aš lygiai taip pat pirmiau-
sia nužvelgiu ją. Toks mūsų susitarimas, kitaip būti negalėtų. Mano namai po tiek
metų jau žino ko iš jų tikimasi rytais, ko vakarais, o ko galbūt niekuomet. Iš namų
aš nelaukiu jaukumo. Jaukiuose namuose gyvena tik tobulos šeimos iš reklamų. O
reklamų aš neapkenčiu. Iš tiesų tai per savo gyvenimą nusipirkau tris reklamuotus
daiktus, kurių man visai nereikėjo – kapitalistinis šūdas. Kažkada buvau įtikintas
nusipirkti geltoną vilnonį megztuką – tą pačią dieną suvokiau jog visą gyvenimą
lindėsiu vienoduose rūbuose. Megztinis tapo kandžių užkandžiu. Antras daiktas, kuris
mano namuose tik dulkes kaupia – kavinukas. Kavos nekenčiu visą gyvenimą, bet

moteris reklamoje žadėjo skaniausią kada nors paruoštą kavą, jei ji bus ruošiama šiuo kavinuku. Kava buvo bjauri. Bandžiau kavinuką gražinti ir atgauti pinigus, tačiau parduotuvėje iš manęs pasijuokė ir pasakė, jog kava yra kava ir jeigu jos nemėgtu, tai čia ne jų problema. Baisūs žmonės – dar iškvietė man policiją už tai, kad vėliau bandžiau atsiimti pinigus be jų leidimo. Absurdas. Na, o paskutinis daiktas, kuris dar blogesnis už ankstesniusius – komoda. Ja naudojuosi, tačiau taipogi į ją atsitrenkiu kiekvieną rytą. Sakytumėte, galėčiau išmesti, tačiau man neišeina. Išmesti daiktus man atrodo taip pat neteisinga kaip išmesti į gatvę penkiamečius. Nesijuokite, juk daiktai nekalti, kad man nepatinka. Bet aš jų neatsiprašinėsiu, juk mokau už šildymą, o galėčiau juos palikti šalti, kol pats būnu išėjęs. Išeinu, tiesa, tik du kartus per savaitę. Pirmadieniais ir penktadieniais. Bet išėjęs tik vaikštau tamsiomis gatvėmis ir stebiu žvaigždes, jei jų nepaslepia debesys. Toks jau esu – slampinėtojas. Vaikštau visuomet keturias valandas ir aštuoniolika minučių. Per šį laiką surūkau lygiai keturias su puse cigaretės, likusią pusę išmetu į šalia namo esančią šiukšliadėžę ir grįžtu namo. Toks mano ratas. Ir ne prastesnis už visų kitų. Kitomis dienomis skaitau knygas. Turiu jų krūvas, nes bibliotekose nesilankau, o be skaitymo neturiu ką veikti. Tvarkytoja sako, kad mirsiu, kai mano knygų kalnas užvirs ant manęs paties. Kai išgirstu šį jos komentarą, visuomet nusišypsau – gal jai bus ramiau, jei neišreikšiu tikrosios savo nuomonės. O iš tikrųjų, manau, jog ji teisi, būtent taip ir mirsiu – ant manęs užvirs knygų kalnas. Man tokia mirtis atrodo graži, kažkuo poetiška, tinkanti manajam gyvenimo būdui. Mano manymu, miręs po knyga joje ir prisikelia. Pabaiga be pabaigos.

AKVILĖ KITOVAITĖ

VIENIŠAS NAMAS

Aš įprastas žmogus,
Laike paskendęs.
Bet šiandien –
Aš žinau, kokia diena, –
Sau išsikelsiu šventę.
Ir suksiuosi jau primirštu
Lėtu valso ritmu
Pati viena,
Tarp netikrų šviesų.
Juk dar nė karto,
Nė karto šiam gyvenime
Nebuvo taip ramu.

Juodi langai – tai juodos akys.
Jomis dažnai
Į gatvę žvelgia namas.
Jis dar nesenas, bet
Jam vėjai spaudžia šonus.
Jis visko matęs –
Lietpalčius, pūgas, –
Tačiau daugiausiai: žmones.

Ir šiandien jis
Pats sau nušvis,
Kai užsidengs akis.
Kaip suvirpės šventas žmonių abejingumas,
Virpės pavydas gatvėje kitų namų.
Bet iš tikrųjų tai nei man,
Nei kam kitam
Neberūpės.
Juk dar nė karto,
Nė karto šiam gyvenime
Nebuvo taip ramu.

Lietaus

lašai

lenktyniauja

lange

lėtai

laukdami

minties

Tikiu,

kad

gimiau

tinkamiausiu

laikotarpiu

tinkamiausioje

vietoje.

JOKŪBAS ŠEMETULSKIS

NEJRODYSI, KAD NE ANTRADIENIS

Aš krentu. Aaa... Sako krentantis žmogus. Bet aš juk ne toks, aš – unikalus. Krentu iš aštunto aukšto šešios trisdešimt. Antradienis. Ir mąstau. Permetu tą savo gyvenimą nuo pradžios iki galo. Realiai tai nieko, kas patrauktų mano mintis toms likusioms trims sekundėms taip ir neatradau. Pasikasau galvą – esu šiek tiek nusivylęs. Gerokai. Keistas žodis. Esu gerokai nusivylęs. Kuris nebūtų, jei atėjus tai lemtingai akimirkai, kai pagaliau jautiesi kaip kino filme ir lauki, kol pamatysi stipriai apšviestas kertines savo gyvenimo akimirkas ir ilgėsies jų, tarsi jos nebebūtų tavo, kai jau įsivaizduoji kaip liūdės šeima ir draugai, kai sužinos, kad mirei, nieko neįvyktų. Taip, aš dažnai svarstau apie tokį scenarijų. Juk malonu bent fantazijoje (kad ir tokioje liūdnoje) pasijusti svarbiu aplinkiniams. Na, nieko panašaus. Krentu aš žemyn ir nei laukiu kol nukrisiu, nei nelaukiu. Čia kaip su miegu anksti vakare. Nei nori, nei nenori. Skendėdamas savo nusivilyme šiomis sekundėmis pastebiu moters siluetą septinto aukšto balkone. Ak taip, čia ta dūhė, kurios šuo pastoviai loja baladoja eskaluoja per visą laiptinę. Už jos stovi vyriškis. Trumpų plaukų, tiek težiūriui. Tesingai, čia gi tas piktas paštininkas, kuris man įdavė antstolio laišką su kvaila šypsenėle. Įdomu, ką jis veikia pas mano kaimynę svetainėje. Staiga jie pradeda... nu kaip... laižytis? ne. Glamonėtis, taip gražiau. Momentas pasibjaurėjimui greit prabėga ir dabar aš jau tyčia spoksau į penkto aukšto fasadą. Ten Valodė, taip pat žinomas kaip Vladimiras, rūko balkone. Traukia. Krenkščia. Spjauna. Išpučia. Traukia ir vėl nusikrenkščia. Puiki betikslų veiksmų rotacija, pagalvojau. Staiga jis persisveria per balkoną ir be jokios emocijos veide pradeda kristi žemyn kaip paranojiškos mamos vaizduotėje. Nevykėlis, nusprendžiau. Tik va kad žaltys dar ir vaizdą užstoja.

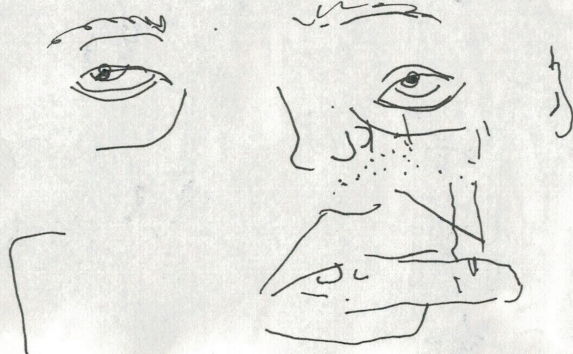
– Umiejįš pakuryt?! – sušunka man.

– Ja nigavariu paruski! – puikiai jį supratęs atsakau.

Gyvenime esu keliauęs su ne vienu įkyriu pakeleiviu, bet šitas pats blogiausias. Smirda, spjaudos ir rėkauja vietoj to, kad tylėtų ir rūpintųsi savais reikalais. O trečiame aukšte sėdi vyras, kurio niekada neteko matyti nei kieme, nei laiptinėje. Išsidrėbęs ant fotelio jis žiūri televizorių. Iš čia matau, kaip blizga jo riebaluoti mygtukus maigantys pirštai. Sekundėlę pažiūri orus, tada, regis, prisimena, kad kokius metus nebuvo išėjęs į

lauką ir vėl spokso į kažkokią didžiapapę blondinę, bėgančią pajūriu. Iškart supratau, koks rimtas šios laidos siužetas ir panorau, kad jis perjungtų į kokią animacijos kanalą. Pažiūrėti kempiniuką plačiakelnį. Va ko aš užsimaniau tokią akimirką. Na, Saulius (toks nuo šiol jo vardas), panašu, animacijos nelabai norėjo žiūrėti. O gaila. Pirmo aukšto lange pamatau savo gerąją kaimynę, kuri įdavinėja baltarusiškų cigarečių bloką kažkokiam vyriškiui. Matau ją pirmą kartą. Vyruką, o ne šį berods įgimtą Lietuvos procesą. Jis mandagiai linkteli, nusišypso, ir kaip kokią močiutę pabučiuoja į žandą. Jam reikia eiti, nes už jo laukia dar du vidutinio amžiaus vyrukai. Išgirstu bumptelėjimą į žemę – Valodė. Na, bent jau dabar visai įdomiai praleidau laiką, o ir Vladimiras nepernelyg trukdė. Jau spėjau pasiilgti jo. Pamatęs visų jų veiklą šestą valandą trisdešimt, antradienį, nusprendžiau, kad net mano gyvenimas yra įdomesnis nei jų.

O, kad jie žinotų, kiek daug galima nuveikti šestą valandą trisdešimt minučių, antradienį.

* * *

PUDRA

– Kur aš? – rytą po festivalio manęs klausia ryškiai pasimetęs vaikinai.

Apsižvalgau. Cigarečių nuorūkomis padengtas šaligatvis. Paukščių šūdais apdergtas suoliukas ant šaligatvio. Pušų spygliais apkritęs dėdė ant suoliuko. Odinė striukė su užrašu „1996 Atlanta“ ant dėdės.

Virš cigarečių nuorūkų, šaligatvio, suoliuko, dėdės, striukės šnara vėjo nepalaužiamos pušų šakos. Ant jų tupi itin drąsus spyglių neišsigandęs balandis. Tekšt. Apgėrė ir dėdė. Virš balandžio tęsiasi troposfera. Joje viskas smirda išmetamosiomis dujomis ir šiukšlėmis. Virš jos – stratofera mezosfera termosfera ir egzosfera.

– Aš tai namie, – atsakiau.

Apsižvalgau. Kur jis dingio? Troposfera. Viskas smirda. Šakos. Balandis. Striukė spygliai. Dėdė. Suoliukas.

Štai jis – po suoliuku snaudžiantis vaikinai.

„Viskas išmėtyta, bet viskas savo vietoj“, – pamąsčiau ir lėtu žingsniu patraukiau konteinerių link.

IEVA OSOBLIVEC

AŠ ESU

móter[is, ~s (~ies), ~ų m. (1)

1. vaikus gimdančios lyties žmogus, ppr. suaugęs:

Vyrai šieną pjovė, ~ys grėbė.

~ys pas mus lygiateisės su vyrais.

2. tos lyties ištekėjęs žmogus.

3. žmona, pati: Paėmė ją sau už ~į

kas yra moteris?

*žybčiojo kaip juodas deimantas,
sukinėjamas prieš kaitrią liepsną –
bet aš šoku ne tau
tik nakties tylai ir saviems toliams*

mano iščios ne tau
jos niekados negimdys
sėkmingų palikuonių
karžygių ir valdovų
ne dėl jų vadinuos moterim
aš gimdau tik džiaugsmą ir skausmą
dainuoju liūdesį, meilę ir ilgesį
kurių nesuprasi

mano beribiškumą bandai apibrėžti
sutalpinti į sąmonei aprėpiamą formą
paženklinti kaip priklausomybę:
kažkieno žmona, dukra, sesuo, motina, mūza
bet aš egzistuoju ir sau
ir tavo sąvokos mano pasaulio neapima

visa per maža mano glėbiui
nėra nieko pakankamai didelio
žmogaus, kančios ar laisvės jausmo
nieko, kas galėtų užpildyti
mano šventovę iki skliautų

„Vis

tiek

laimėjau.

Sakiau,

dėl

javų

spalvos...”

aš begalinė
amžina
menka ir trumpalaikė
aš viskas ir niekas, bet kada
ir tu nežinai, kas aš ar ji
mes esam mirguliuojantis vandens tekėjimas
bet kas

*I want to be made out of love,
I want to be made into life*
aš noriu skendėti grožyje
voliotis bjaurioje gyvenimo prozoje
gatvėje šlaistytis ir piktinti
nuožmiai besispjaudydama ir draskydamosi
ne amžinu gyvybės ir rūpesčio pradū
bet nesutramdoma energija
neišmatuojama gėriu ar blogiu

*i dare you to understand
what makes me a woman*

PERSPEKTYVA

apgaubia vėjo švilpimas
ūžesio bangos skalauja kūną
apsemia veidą, atslūgsta, ir vėl

nebesiekiu žemės, pakylu kitur
svetur, kitoje atmosferoje įkvepiu
iš čia viskas matos aiškiau –

plūstantis, tekantis kraujas
venų gijomis nusitiesia
tarp geltonų širdžių tvenkinių

tarsi skruzdės ilgu keliu
kurių šimtų šimtai
keliauja iš lėto ten pat

žibintais judėdami nušviečia priešais
mažą pilko kelio dalį
ir nieko už savęs nepalieka

bekraštėje, besvorėje visumos tamsoje
iki nematomo horizonto driekiasi
tvinkintys, pulsuojantys telkiniai

daugybės šviesų atskirumams
vienumoms susirinkus
matosi iš aukštai

– grįžus po ūkanom
regėjimas lieka viršuje
vėl stoviu ant kelio

tik viskas kitaip
šviesia galva, ramia širdim
einu tolyn

PASIVAİKŠČIOJIMAS

einant per obelių sodą
lyg per sapną ar prarastą rojų
po kojom čėžėjo išdžiūvusios žolės
girdėjau seniausiąją popierių kuždant

tu vedei įlankon
kur dangaus begalybę
ir vandens begalybę
skyrė tik tolimi, tapybiniai žvejų nameliai

aš pasakiau, kad žmonės ant ledo
kaip maži juodi taškeliai
tu pasakei – ten raidės

širdį aprišai melsvu kaspinu
įkvėpus lyg sielos lengvumas
lyg švelnus sopulys
pirmasis skaudėjimas
begalinis visko pajutimas
per didelis bejėgiams žodžiams

tik vėjas žaidė ant lūpų

tavajam šiaudų ir saulės gelsvumo
dangaus ir ledo žydrumo
debesų baltumo pasauly
kur visa – šnabždesiai ir atspalviai
šešėlių mirgėjimas gėlių žieduose
atsistojau ant kranto, lyg slenksčio, šalia

atsidusęs klausei ir stebėjai
seno žvejo kelionę namo

iš tavęs aš mokaus tylėti

Laiptais

aukštyn,

laiptais

žemyn:

vis

tas

pats.

MATAS ZDANEVIČIUS

* * *

Nepamatys manęs,
Nepamatys nei vienas kūnas,
Kaip aš savęs jau šimtmečiais nebematau.
Ir rasiu aš dar vieną krūmą,
Kaip ne vieną kartą rudens nakty radau.
Liepsnojantis kalbės jis rytmečio balsu,
Kur vėjas grauš dar kartą mano kojas,
Nešančias mane vėl link namų.
Balsu tavu prabils vėl degantis ryto krūmas,
Apaksiu aš tavęs ieškodamas balsu.
Baisu, kaip pasiklydęs laksto šuo,
Matydamas save visur,
Prabilęs girgždančių balsu manu.

Šypsotis

Gyvenimui

tiesk,

kad

Jis

pats

pradėtų

šypsotis.

EMILIJA LAPAŠINSKAITĖ

DANGAUS MĖLYNĖ

Šnabžda švelniai į ausį
Pažiūrėk žiūrėk į mane

Tik išsibarstęs vėjas
Smelkias raudonių į skruostus
Gieda vakaro šalną
Įraudusio medžio šakom
Neišklaudyta malda
Nardo tyli kregždžių sparnuos
Šaukia apleistas dangus
Pažiūrėk žiūrėk į mane
Tik į mėlynę dangaus
Pasistiebk ir pirštų galais
Nurašyki mėlynę
Lai rieda ji tavo delnais
Lūpomis švelniai suspausk
Ir šnabždėkis kregždžių sparnais

Tyliai girdisi šauksmas
Pažiūrėk žiūrėk į mane

* * *

Kapsi šaižiai į delną
Nuo balto medžio šakos
Iš šiltai pilko dangaus
Kapsi laikas ir žodis
Dalelė mano širdies
Ištekės medis ranka
Dangus tirps plaukuose
Pasaulis plaukia spalva
Leily
Kapsi šaižiai į delną
Ne medis ir ne dangus
Leily
Kapsi šaižiai į delną
Dalelė mano širdies
Leily
Nesibaigiantis laikas
Tyliai ištartas žodis
Leily
Tik leisk man išplaukti
Lyti kartu su lietum
Leily
Į tavo delną kapsėt
Leily
Ištekėti ranka
Ištirpt plaukuose
Leily
Dalele širdies
Leily
(Pa)leisk
Mane lyti

AISTĖ GRICIŪTĖ

SMĖLIO GNIŪŽTĖ

Ot kaip gerai, kad maži buvom ir tilpom visi toj smėlio dežėj. Laimė tiesiog!

– Atnešiu daugiau vandens!

Taip, taip, Lukai, nešk! Bėk, kiek tavo trumpos, dailios kojelės leidžia tau, net iki pirties! Juk smėlio duobė jau baigia įsėdžiot! Puiku, kad visada atsirasdavo tokių didvyrių, kurie greit nulėkdavo per betonines plyteles iki pirtelės ir partempdavo laistytuvą šalto vandens, kai tik jo pritrūkdavo, nors, bėgdami sulig šviesa, ir išlaistydavo didžiąją dalį jo ant nuvažinėtos žolės. Ir kaip nuostabu, kad nerakindavo močiutė daržinės, galėdavo visuomet susirasti kokių įdomių indų ten vandeniui pernešt. Kartais ir man pačiai tekdavo tempt tuos kibirėlius sunkius, bet dažniausiai pusbroliui pasisiūlydavo patys. Kokie džentelmenai jie buvo! Tokį žodį kažkada esu išgirdus iš mamos ar tai tėčio, sakė jie, kad džentelmenas – tai toks vaikinys, kuris atidaro merginai duris, paneša jos krepšius ir kalba su ja gražiai, na, kažkas tokio, ir taip toliau, ir panašiai. Neatidarinėdavo man niekas durų, nešnekindavo manęs mandagiai, ne! Bet užtat, va, vandenį nuo pirtelės parnešdavo. Džentelmenai!

Tik, ot, nesidalindavo kartais.

– Ei, įpilk ir į mano duobę!

– Pats atsinešk, – parodė Lukas liežuvį savo jaunesniam pusbroliui.

– Gražu taip, Lukai, dalintis reikia, – subariau jį.

– O jis tai niekad man mašinėlių neduoda savo!

– Nes tu jas pakasi visada! Per tave net dvi esu pametęs!

– Nieko aš nepakasu! Pats kaltas, kad pameti!

– Paskūsiu tave tėčiui!

– Eisit skūst, išvarys! – šūktelėjau garsiau nei paprastai, norėdama užbaigti šiuos vis pasikartojančius ginčus. Dargi tiek turėjom veiklos!

– Nu, o aš kol kas pirmaju, – jauniausias iš mūsų, Mantas, linktelėjo galvą. – Nemokat mėtyt.

– Oi aš tau parodysiu!.. – suurzgė Lukas ir pradėjo pilti visiems, kam reikėjo, vandens į duobes. – Prisimink, kas nutiks tiem, kas praloš!

Vien mintis nuo bausmės nupurtė mane visą. Ta kaimynė močiutės, Audronė ar kaip jos vardas ten buvo, nekenė vaikų. Išties, nemeluoj! Sakė vieną kartą, kad užsiundys šunis ant mūsų jei dar kartą įžengsim į jos kiemą. Negalėjau pralaimėt, baisiai jau jos bijojau.

Mūzos

gaudymas

prilygsta

vėjo –

prasmingas

laiko

švaistymas.

– Dabar mano eilė, – priminiau aš jiems iškilmingai, griebdama šūsnį šlapio smėlio į savo seniai pajuodavusias rankutes. Stipriai gniaučiau krūvelę iki tol, kol susidarė padori, didelė gniūžtė. Dar, kadangi buvau mergaičiukė ir norėjau, kad viskas būtų tobula, paspaudaliau tą savo smėlio gniūžtę ir padailinau, kad labiau kaip kamuoliukas atrodytų. Tobulas sviedinys!

– Gerai, aš pasiruošus.

Atsistoju toje išdarytoje smėlio dėžėje, truputį atsitraukiau iki nubrėžtos linijos, pakėliau rankelę, nusitaikiau, ir sviedžiau iš visų jėgų aukštyn į baltų plytų sieną. Ir kaip nuskriejo, ir kaip tęskėsi!

– Koks stiprus smūgis buvo!.. – nusistebėjo pusbroliai.

O taip, išties! Gal ir ne toliausiai nuskrido, gal ir ne aukščiausiai pakilo link raudono, šiek tiek kerpėmis apaugusiu stogo, bet jėga tikrai nesusileido. Štai tau, kad nori! Buvau gi vienintelė mergaitė tarp mūsų keturių čia. Mano sesuo kažkur paskui mamą lakstė, o pats vyriausias iš mūsų, Luko brolis, kuriam buvo net vienuolika, per didelis, mat, tokiems vaikiškiems žaidimams buvo, nežinia, kur slankiojo vienas. Visados jis vienas buvo, toks tolimas ir nepasiekiamas.

– Cha, netgi Greta sugebėjo tave aplenkti, o ji gi mergaitė, – nusišaipė Mantas ir pasivaipė Lukui.

Šis, mat, išraudo kaip burokas ir stumtelėjo Mantą už šitokį įžeidimą.

– Šaipykis toliau, bet aš bent jau nemiegu prie uždegtos šviesos su močiute kaip mažas kūdikėlis!

Šis ginčas būtų galėjęs pasibaigti nekaip, tikrai nekaip, jei ne netikėtai atsivėrusios prieangio durys. Kaip mat tie du užsičiaupė, nes nusigando, kad močiutė jau išbėgo jų bart, kuriai visai patiko toks užsiėmimas. Jei teisingai pamenu, vyriausieji, Lukas su Kasparu, ir nuskuodė tolyn akis išdege, net nepasilikę išklausti nesibaigiančių moralų. Nežinau, kodėl Mantas pasiliko, gal manęs vienos nenorėjo palikti ar panašiai, bet žinau, kodėl aš pati nepabėgau. Pirma, kad ir kaip bebūtų keista, nemėgau bėgioti, ypač nuo suaugusiųjų, ir antra, nebijoju aš tos močiutės. Palyginus su tėvų barimais, jos skambėjo visai negriausmingai.

Tačiau, apsigavom mes. Išėjo ne močiutė, bet senelis, tas mūsų nuostabūs senelis Povilas. Žinote Kernagį? Žinoma, žinote, kokie jūs lietuviai būtumėte, jei nežinotumėte? Tai va, tas mano senelis Povilas atrodė baisiai panašus į Kernagį, tik barzdos tokios išpūdingos neturėjo. Užtat kokie jo ūsai dailūs buvo! Nenusileido Kernagio tikrai. Gal net gražesni. Prižiūrėjo senelis juos labai gi, tvarkinguoлис mūsų didysis buvo, geruolis. O geruoliai gi gražius ūsiukus turėjo. Tiesiog galėjai žvilgtelėti į senelį Povilą ir žinoti, geras žmogus buvo. Per geras gal netgi. Kiti, ne tokie geri žmonės, galėdavo tuo pasinaudoti. Nebuvo pasaulis pasiruošęs mano seneliui, niekada tikriausiai ir nebus. Bent jau man, mažam vaikui, nieko apie gyvenimą neišmanančiam, taip atrodė.

O kadangi tas mūsų senelis Povilas toks geras buvo, niekada mūsų ir nebardavo. Nė kartelio nėra pakėlęs balso prieš mus, ar prieš ką nors išvis. Bet, nepaisant to, vien jį

UGNĖ BARADINSKAITĖ

pamačius persigandau.

Išėjo senelis, atsistojo prieš mus, žvilgtelėjo į savo baltų mūrų sieną, išterliotą, išgražintą šlapiais smėlio gabalais, suraukė truputį tuos savo dailiuosius ūsiukus ir vėl pažvelgė į mus.

Man rodos, tą kartą apsiverkiau.

– Eikit, vaikai, pasiimkit šepėčius, nuvalykite, – sumurmėjo senelis, lengvai atsidūsdamas. – Kol močiutė nepamatė ir neišbarė.

O, ir kokia būtų buvus laimė, jei būtų išėjus močiutė ir išbarus!

Abu su Mantu staigiai skuodėm vidun ir griebėm pirmus pasitaikiusius grindų šepėčius. Ir tas pusbrolis manasis, ir tas, kuris pūtė krūtinė kaip koks gaidys, vos laikė ašaras išdavikes. Aš jau seniai buvau pasidavęs. Tik dar blogiau pasidarė, kai valėm valėm, ir tik smėlis krito, bet rudos dėmės ant baltų plytų pasiliko. Kiek aš valiau, kiek šveičiau! Kažkuriuo metu Mantas paliko mane, išbėgo kažkur, o aš tebetėšiau. Tokia kalta gyvenime nesijaučiau! Tokia nusidėjus, tokia nusikaltus! Ak, ir kokia kvaila aš buvau, kam man reikėjo mėtyt tas nelemtas gniūžtes, kam reikėjo supykdyti senelį! Ne, nesupykdyti. Blogiau.

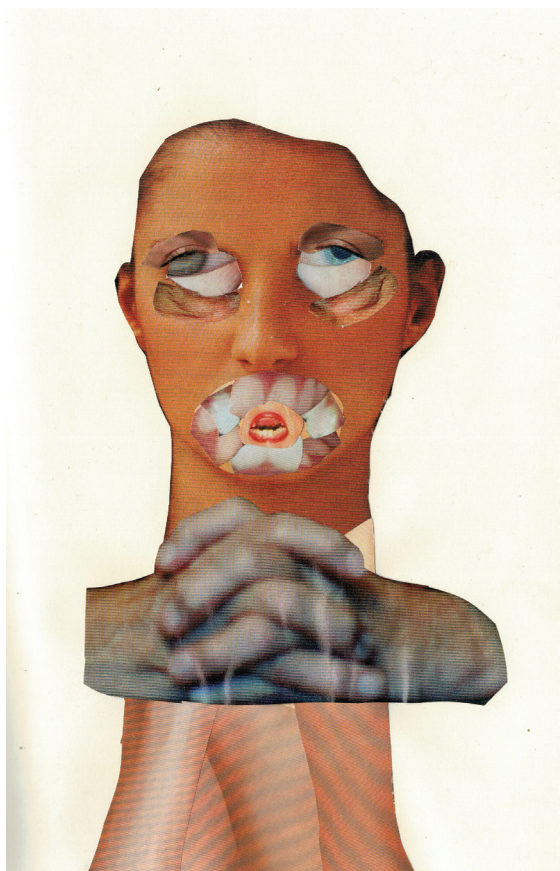
Ak, o kad būtų išėjus močiutė. Arba šiaip kas nors ir būtų pradėję ant mūsų šaukti, rėkti, reikalauti tučtuojau tvarkos. Bučiau ištverus be jokių pastangų beveik! Tegul rėkia kiek tik nori ant manęs, niekas nebaisu!

Juk niekas negalėjo prilygti tam senelio Povilo žvilgsniui, tom nusivylimo kupinom akim.

Dar ir dabar tebėra tos nelemtos žymės ant tos mūrinės sienos. Tačiau niekas jau nebesijaudina dėl jų. Ir nors pilna dar tų mažų vaikų, nebeatsiranda naujų.

Didelis Gyvenimas
IEVA OSOBLIVEC

RUSNĖ DRAGŪNEVIČIŪTĖ

GUODA TRINKŪNAITĖ

VIKTORIJA BAIKAUSKAITĖ

UŽRAŠAI JURGOS IVANAUS- KAITĖS SKVERELY

Aguonų g. 19B

Kai gimei, į mane žiūrėjai tokiu žvilgsniu... Tavo akys žvelgė tiesiai į mano veidą ir atrodė, kad sykiu supratai, kas aš ir kas šis pasaulis. Kaip keista, naujagimis, sakytume, dar nieko nežinantis, vos kelių valandų, gebėjo vyzdžiais įrėminti visą pasaulį. Tos akys taip blizgėjo, jos kiaurai skrodė mane ir dar keletą už manęs esančių palatų.

Kai taip šneku, gali atrodyti, jog tavo gimimas buvo šio amžiaus apogėja ir kad man beliko kviesti visus: „jau išganytojas čia“, o visos palatoje gulinčios moterys turėjo stotis ir lankstytis priešais tave, pajutusios šalia tvyrantį šventumą. Bet jaučiau, kad jos pačios apsuptos ne ką menkesnė auros. Mes visos sėdėjome ir, priglaudusios ausis prie savo naujagimių krūtinių, klausėmės jų kvėpavimo, ir jautėme jų ramų, tolygų širdelės plakimą. Mes visos matėme tas akis.

Turbūt tai pats įsimintiniausias žvilgsnis, kokį esu mačiusi. Keliauja kažkur toli, už priešais stovinčių namų, skrodžia visą Vilnių, išsiremia nebent tik ten, kur aš jau nepajėgi matyti.

Jurgos Ivanauskaitės skverelyje stovintis katinas turbūt jau dešimtkart sugebėjo abejoti ir susitaikyti, abejoti ir vėl susitaikyti. Užtat kaip ramiai dabar žiūri... Priešais akmuo, tas tylus, amžinas filosofas atrodo labiau susitaikęs su visatos šaltumu nei aš. O man baisu, klausiu jo, kaip gali būti ramu? Tam turbūt turėtų sustoti visi gyvybiniai procesai vienu metu, žiema nustoti pavasarėjusi, o fontanai nustoti brėžę vis naujus lašus. Viskas turėtų sustoti. Arba judėti vienu metu. Užtat man taip neramu pavasarį. Niekaip negalėčiau judėti kartu su pavasariu.

Mes nespėjame kartu. Kiek kartų bandžiau pasivyti pavasarį, tiek rankose tik orą sugaudžiau. Rankose vos pavyksta nulaikyti tą trešnės žiedą. Jis spurda, jau ruošiasi lėkti, o aš vos spėju jį akimis aprėpti.

Penkta koja
FAUSTA PILKAITĖ

Ji

išlaūžia

duris

netikėtai

ir

žodžiai

pasipila.

EGLĖ MATULEVIČIŪTĖ

MAGO TRIUKAI PAPLŪDIMY

Išdžiūvus nuo žarstomų žibuoklių į jos vidų
mėlyno stiklo taurė dabinas
nuskilusiu josios kraštu.
Žiežirbos lekia, skandinas,
išnyra ir šaižiai klykaudamos
krenta link žemės. Tolimos.

Jos, apkibusios smėlio kruopom,
nenuplauna sraunios tėkmės,
neatgaivina vėjo užėsiai

kodėl?

jos čia net nėra

ALEKSANDRAS MELNIK

AŠ

Kartą autobuse save sutikau.
 Ir po to dar kartą Centre
 ir Naujamiesty.
 O po to sutikau save
 ir save, ir dar save.
 Tuo momentu mes nežinojom,
 ką mums daryti.

Ogi kas aš – kūnas? Aš – dalelės.
 Ir nuleidžiu kasdien tas daleles
 vandentiekio Vilniaus,
 o jų vieton ateina gi kitos
 ir dar kitos,
 kol bus išėjusios visos.
 Tada savęs pažint negalėsiu,
 Nes būsiu visur
 ir ateisiu
 irgi iš visur.

Tikėt nesinori.
 Mintys, matyt, aš tada.
 Bet mintys taigi ne mano:
 tai Tėvo, tai Hessės, tai Kanto ir net,
 Dieve atleisk, kartais Parulskio.
 Jų mintys – tai blokai, tai plytos,
 iš kurių aš statytas.
 Tai jei plytos ne mano, ar pastatas,
 lūšna ta, mano yra?
 O ir plytos – visada kitos.
 Tai kurios aš plytos,
 Jei jos ką tik pakito...
 Va, jau naujos atėjo,
 naujos idėjos!
 Kurios aš idėjos?!
 Neaišku...

Jei ne materija ir ne dvasia, tai
 Manęs iš viso gal nėra?
 O gal esu tik aš.
 Ir matau save
 per save.
 Ir pažįstu tik save.
 Ir sutinku tik save.
 O tuo momentu nebežinau,
 ką su savim daryti.

DAUGUMA

Dauguma –
 ji vidurkis.
 Ji avis be vedlio.
 Ji pažiūrų kelias teturi,
 nes mąsto – nekažką.
 Ji vartotojas ir ji pirkėjas.
 Ji mėgsta pigų humorą ir prastą kiną.
 Jos muzikos suprast nemoku.
 Ji banali ir paprasta.
 Laiminga ji.
 Ji man baisi.
 Galbūt ji ir šventa.
 Iš manęs tai tyčiojas, tai bijo,
 o kartais myli net, bet dažniausiai
 susišnekėt negalim.

Juokingiausia, kad
 pats jai priklausau.

Kartais,

kažko

karštai

besiekdamas,

prieini

sieną –

lipk.

TITAS GABRIELIUS ČASAS

VAIZDINYS

Iš pirmo žvilgsnio pažiūrėjus, lyg ir nieko ypatingo. Paprasto Vilniaus užmiesčio paprastos sodų bendrijos paprastas sklypas su niekuo neišsiskiriančiu nameliu. Savininkai, rodos, dar ilgai čia turės ką veikti, mat visas vidus ir netgi įėjimas užgrūsti rakandais – senoviniais baldais ir jų liekanomis, knygomis, jau seniai neveikiančiais elektroniniais prietaisais, purvinais lietuviškais centais, dar purvinesniais sovietiniais laikraščiais. Žodžiu, visa aplinka lyg ir atlieka laiko mašinos paskirtį – nukelia dalyvį į tuos laikus, kada archaika ir autentika nekėlė mistikos, nes jie buvo šalia, su žmogumi. Žmogus pats buvo tautosaka, senovė, papročiai, apeigos. Žmogui nereikėjo nieko ieškoti ir kažkuo abejoti, nes jo pasaulis egzistavo tobulos harmonijos principu.

Na, o dabartyje egzistavo paprasta paradigma – viskas savu laiku. Taip buvo ir šįkart. Nors pirmiausiai nejaučiau nieko ypatingo, tai tebuvo dar viena iš tų patirčių, kurios, savaime suprantama, šiltos ir vertos prisiminti ir pasidalinti vėliau, netrukus tai prasidėjo. Visa kamara pradėjo siūbuoti, namas, rodosi, bandė užmegzti kontaktą. Nusišypsojau ir kone pradėjau kryžtauti iš laimės, galvodamas – ar senasis pasaulis atsivėrė ir man bando pranešti žinią? Ar vyksta tai, apie ką senovėje artojas po kelių valandų intensyvaus darbo, staiga sustojęs, lyg kažką būtų netyčiom prisiminęs, nusiima plačią skrybėlę, su šypsena ir primerktomis akimis lėtai pakelia akis į dangų ir tyliai sau sužnabžda: „Štai kur dyvas gamtos.“ Kaip ir maniau, šis klausimas nejučia pats į save atsakė.

Paniręs į transo būseną ir trumpam praradęs regėjimo dovaną (kas tuo metu tikrai nekėlė rūpesčių, visos mano joslės tvinkte tvinkėjo iš milžiniškos mane apgaubusios jėgos), staiga vėl atsibudau beorėje erdvėje. Kalba pervertinama – nėra tokių žodžių bei frazių, kuriomis galima apsaityti, ką jutau ir ką mačiau, ir niekada nebus. Kūnas seniai paliktas, aš tapau terpe. Aš kvėpavau, išgyvenau, liūdėjau ir džiaugiausi kartu su aplinka. Šitaip praėjus nežinia kokiam laiko tarpui (nes tokie žemiški rūpesčiai, kaip laikas ir visa kita, Ten neegzistavo), aš pradėjau justi esąs nebe vienas. Ir iš tikrųjų – pamažu, niekur neskubėdamas, prieš mane pradėjo ryškėti neaiškus siluetas, kuris ilgainiui ėgavo vyriškio pavidalą. Jis atrodė paprastas, niekuo neišsiskiriantis. Ir visgi tuo pačiu metu kažkuo ypatingas, pulsuojantis nežemiška, iš kitų laikų ar net pasaulių sklindančia energija. Ir jis šypsojosi. Šypsojosi ir žiūrėjo į mane nukreipęs akis, kuriose

atsispindėjo niekas ir viskas vienu metu. Šitaip vykstant nebyliam, kur kas daugiau nei žodžiai pasakančiam dialogui, ėjo amžinybė, kilo karai, karaliai gimė ir mirė, imperijos kūrėsi ir krito, žmogus džiūgavo ir skendėjo nevilty, o mes buvome Ten, mes žiūrėjome vienas į kitą, ir aš po truputį pradėjau nesuprasti nieko ir žinoti viską vienu metu. Šitaip, man pamažu išsiaiškinant, kodėl aš čia, kas yra ta būtybė prieš mane, koks jo tikslas, kas svarbu ir svarbiausia gyvenime, paslaptįingasis pavidalas ėmė blankti, kol iš jo tebeliko maža, plonytė it siūlas linija, o galiausiai ir ji išnyko toje beorėje erdvėje – svetimoje, bet ir visiškai savoje, kvepiančia grėsme, bet tuo pačiu metu ir visiška motiniška globa.

Po truputį grįžtant į pasaulį, vis aiškiau pradėjau girdėti draugų balsus. Galutinai atgavus žemiškąją regėjimą, prieš mane išniro jų veidai, kupini begalinės laimės, sumišusios su šiek tiek nerimo.

– Na, kaip?

– Tu žinok, mes dėl tavęs labai nerimavom.

– Bet dabar viskas gerai, ar ne?

– Gal reikia kažko?

– Sėdėjęs kietokame fotelyje, kiek drebėdamas, ne tiek nuo šalčio, kiek nuo to, ką patyriau, aš peržvelgiau juos visus, nusišypsojau ir tepasakiau:

– Viską turiu.

Augustijonų gatvės vaiduoklis
PATRIKAS VANAGAS

UGNĖ BARADINSKAITĖ

NOJUS ŠIMKUS

VILNIAUS VALSAS

Am7 Em7 D#m7#5

Jau įsiūtės visos sagos

Am7 Em7 D#m7#5

Ir laimingos šoka damos

Am7 D9 Dm9

123123 skamba joms valsas

Am7 Em7 D#m7#5

123123 žiba jujų auksas

Am7 D9 Dm9

123123 123 123

Am7 Em7 D#m7#5

123123 toks tas Vilniaus valsas

Am7 D9 Dm9

123123 123 123

Am7 Em7 D#m7#5

Nieks nemato, o kam ir rūpi,

Am7 Em7 D#m7#5

123123 123 123

Am7 Em7 D#m7#5

Kad gervė sušalus tupi

Am7 Em7 D#m7#5

123123 123 123

Am7 Em7 D#m7#5

Skamba, aidi valsas

Am7 Em7 D#m7#5

123123 123 123

Am7 Em7 D#m7#5

123123 spindi Vilniaus auksas

Am7 Em7 D#m7#5

123123 123 123

Am7 D9 Dm9

123123 juokias moters balsas

Am7 Em7 D#m7#5

123123 123 123

Am7 Em7 D#m7#5

123123

Am7 Em7 D#m7#5

Ir išskrido gervės vakar,

Am7 Em7 D#m7#5

Ir lūdnėsnis darės valsas

Am7 Em7 D#m7#5

123123 gėsta Vilniaus auksas

Am7 D9 Dm9

123123 verkia moters balsas

Am7 Em7 D#m7#5

123123 123 123

Am7 D9 Dm9

123123 123 123

Am7 Em7 D#m7#5

ir nutyla valsas.

Vakar

man

Roberto

sakė,

kad

mūzos

neegzistuoja.

NEDAS ALEKSONIS

PRASTĖTI

Viskas prastėja. Prastėja bulvės, prastėja benzinas, prastėja mano rašymas, prastėja architektūra, prastėja nuomonių gausa, prastėja mano pasitikėjimas savimi. Nors ne, pasitikėjimas neprastėja. Baisiausia, kad aš nežinau, kaip viską sutaisyti. Ar šauktis pagalbos, ar būti savanoriu.

Vaivorykštėje yra septynios spalvos, o televizoriaus ekrane tik trys.

Niekas jau nieko nebepataisys, – viskas sugriuvo, dulkės nusileido, saulė užtemo, rožės taip smarkiai nebekvepia, agurkuose dabar tik 20% vandens, į Marsą nuskristi nebeužtenka lėšų, tušinuko šerdelėje baigėsi rašalas, vyriausybė žlugo, anarchizmas laimėjo, beržai lėčiau dega, kai nori kepti šašlyką, – viskas tiesiog nenumaldomai prastėja ir mes visi mirsim.

Mamos balsas skamba daug maloniau gyvai, o ne telefone.

Man baisu. Aš dalyvausiu šioje baisioje griūtyje, nebepabėgsiu ir teks aimanuoti kartu su kitais. Skubėsiu, važiuosiu, skrisiu, plauksiu, nardysiu ir dar kaip nors keliausiu, kol nuvalysiu dulkes, palauksiu, kol debesys praeis, pakvėpinsiu rožes tėčio kvėpalais, pasėsiu naują agurkų derlių, dėl Marso dar nežinau, nusipirksiu naują tušinuką, išrinksiu naują vyriaisybę, beržus ilgiau padžiovinsiu sandėliuke, bet mes vistiek visi mirsim.

Niekada neskolink draugui pinigų su palūkanomis. Kiekvienas stokime į karą! Mano manymu, tuomet daug ką pataisysime. Man visada nuojauta kuždėjo, kad jei norime taikos pasaulyje – reikia pradėti karą. Šikart mūsų pasiteisinimas ne imperializmas ar kerštas, o noras taikos. Arba naftos. Visko pasitaiko. Kažkada maniau, kad karo metu gamta graži kaip niekuomet. Visas tas kontrastas labai taikliai pabrėžia nuostabiausius gamtos kampelius. Po to jie būdavo sunaikinami. Ir tada žmonės suprasdavo, ką prarado. Juk niekas nenori maudytis ežere, pilname Antrojo pasaulinio karo nesprogusių bombų. Pirmyn į karą! Juk mes vis tiek visi mirsim.

Neklijuok lipduko ant šaldytuvo, jei žinai, kad nebenuklijuosi.

Niekada neišvykim iš gimtos šalies, nes mūsų jai reikia. Reikia santechnikų ir inžinierių, gatvės šlavėjų ir neurologinės chirurgijos ekspertų, sunkvežimių vairuotojų ir kasininkų. Mums visų labai reikia. Visus mylim ir visų ilgimės. Tik prašau, nepabėk nuo mūsų. Atsiras ir tau vietos po mūsų saule, po mūsų meilės sparnu, sušildysim prie jaukaus šeimos židinio ir pagiedosim Kalėdų giesmę kartu. Mano manymu, tu, kuris dabar tai skaitai, esi reikalingiausias. Prašau pasilik.

Žmonėms nepatinka kai meluojama, bet kartais jie to nežino.

SILVIJA ZUJŪTĖ

KARŲTAIS BŪNA RŪGŠTU UŽSIMERKTI

Būna rūgštu užsimerkti,
O stovėti kartu...
Šitaip gera! Pabūkim truputį.
Jei aš gyvas, tai tu – kvadratu
Gyveni.
Gyveni ir planuoji nežūt.
Bent jau šiandien... Bent dešimt minučių!
Pažadi?
Pažadi tu.
Ir lėtai užsimerki. Du melsvi ežerai panyra į naktį.
Pabandyti ir man?
Nesiginsiu, baisu.
Atsimerkus jau gali ko nors nebebūti.
Arba būti kitaip.
Nesvarbu!
Užsimerkę mes stovim kartu, kai rūgštu priešais vienišą liūtį.
Kažkur skamba varpai.
Kažkur nuolat keikiasi spūstys.
Kažkur tyli seni telefonai.
Atsimerkiau.
Nebėr.
Ir kitaip... Iš tiesų?
Pasirodo, kad taip.
Šitaip greitai praėjo tos dešimt minučių.
O ir tu
praėjai.

Mano

mūza

turi

marmūžę.

Dainuoja

~ mezzo

forte.

URTĖ LUČIŪNAITĖ

NESUSIPRATIMAS

Vieną dieną atėjo lapkritis.

O lapkritis buvo savo darbais nepatenkintas dailininkas,

Suplėšęs juos iškart po parodos atidarymo.

O lapkritis netaupė nei vandens,

Nei garso.

Tik šviesos gailėjo

man truputį

Neramu dėl lapkričio.

Nes nujaučiu: aš jį pradanginau.

Paprašė –

Na, ir pridegiau jam cigaretę

d e g t u k u

Tada jau viskas.

Rūkas ir blanku.

Dūmuose sulinko pievos.

Ką rūkė lapkritis, aš neižiūrėjau.

Ir lapkričio surasti negaliu.

APGAILESTAUJAME, IR VĖL

Apgailestaujame, šiandien palėpėje mirė drugelis.
Dar bandėm visaip jį gaivinti:
Ieškodami pulso, kilnojom sparnus.
Deja, nepavyko – be dešimt devynios drugelis užmigo ramus.

Mes žinom, suprantam, kokia tai akimirka jums.
Bet jūs nesijaudinkit – nebuvo sparnuotasis vienas prieš mirtį.
Lėtai atsimerkdamas ošė, plazdeno vardus,
Atrodo, minėjo ir jūsų jam suteiktą viltį.

Po to pagarbiai mes įdėjom drugelį į „Barlkleys“ skardinę dėžutę.
Kai nešėm banyčion, girdėjom ten šiugžda sparnai.
Tas garsas, tikriausiai, atstojo mums būtį.
Nes šiandien kažko galvoje per mažai.

O jūs štai, jei norite, galit užeit atsisveikint,
Dabar jis mūs įstaigoj – „Reikšmingų atodūsių balso namai“.
Ateikite tylūs, dvasingi, jei galit, nors kiek apsirengę.
Kalvarijų turgaus florisčių vainikas, žinokite, irgi mums būtų gerai.

Tiktai paskubėkit!

Girdėjom, drugelį jau šaukia.
Jo siela pakvipo pipirmėčių lapų daigais...
Bet žinot, kas mūsų patyrusią akį traukia labiausiai?
Drugelio kojelių nelieka. Visai.
Jis tirpsta ir nyksta it dūmas.
Kodėl gi?
Neklauskit, brangieji, neklauskit...
Juk ką gi daryti drugeliui,
Kai s i e l a i r k ū n u
Drugelis jisai?

SAULIUS VENCLOVAS

LAZDUMAS

Jaučiuosi, lyg skrieju vos vos virš žemės paviršiaus aukštyrų kojom, tiesus kaip lazda, bet sudarydamas 45 laipsnių kampą su žemės paviršiumi.

Nesąmonė.

Jausdamas į galvą tekančią kraują ir lendantį skrandį, bandau pasimuistyti, pasipurtyti ir ištrūkti iš savo pozicijos, tačiau lazdomo sugriauti nesugebu. Kadangi anksčiau nenuvaliau purvo nuo batų, šis ten tebeliko ir dabar pasipurčius jis nukrenta man į vidų apkablės kartu su sutrėkštos sraigės gabalėliu. Jaučiu purvą ir šaltą, glitų sraigės atplaišą ant kaklo. Malonu.

Kadangi kraujas mėgsta dažnai bėgti iš nosies, šis lazdomas tampa puikia proga nosiai pavirsti fontanu. Veidu čiurlenantis ir bėgantis nuo mano galvos kraujas palieka raudoną takelį ant žemės, lyg kviesdamas ką nors juo pasekti.

Pradedu skrieti ties apsnigusia pieva ir mano galva šiek tiek panyra po sniegu. Šaltos ir drėgnos, sniego kludamos mano sruogos. Pastebiu, kad pervažiavau pageltusį kupstą.

Tebelekiant virš žemės pastebiu, kad aplinkui skrajoja raganosių ragai. Iš pradžių tik keletas matosi, bet po minutės jų visa gausybė pasirodo. Kai kurie pradeda skrajoti poromis. Pastebiu, kad vienas ragas artėja link manęs, tačiau greitai mane aplenkia. Nusiviliu.

Po poros minučių harmoningo skriejimo su raganosių ragais šie staiga sukruta ir nusprendžia susiburti keliolika metrų priešais mane, mano skriejimo trajektorijoje, ir sudaryti tunelį iš daugelio arkų. Pastebiu, kad mano kojos yra aukščiau negu arkų viršūnės, tad beskriejant tuneliu ties kiekviena arka mano kojos atsimuša į jos viršūnę, taip sudrebindamos lazdomo pusiausvyrą. Atsimušus į vieną iš paskutinių arkų, lazdomas nebeišlaiko pusiausvyros ir galiausiai nukrentu ant žemės. Tačiau dalinis lazdomas išlieka, jaučiu, kad vis tiek negaliu judinti savo galūnių.

Guliu sustingęs sniege. Aplink danguje dar matosi pora plaukiančių ragų. Šalta ir esu vienas. Tebėra anksčiau per burną tekėjusio kraujo skonis. Gera. Jis dabar tinka. Šiltas, druskingas ir tirštokas skonis. Reikia baigti nesaldžiai. Kai saldu, norisi dar. Dabar tai netrukdo abejingai užmigti.

Toli skrieja raganosio ragas su sraigės gabalėliu.

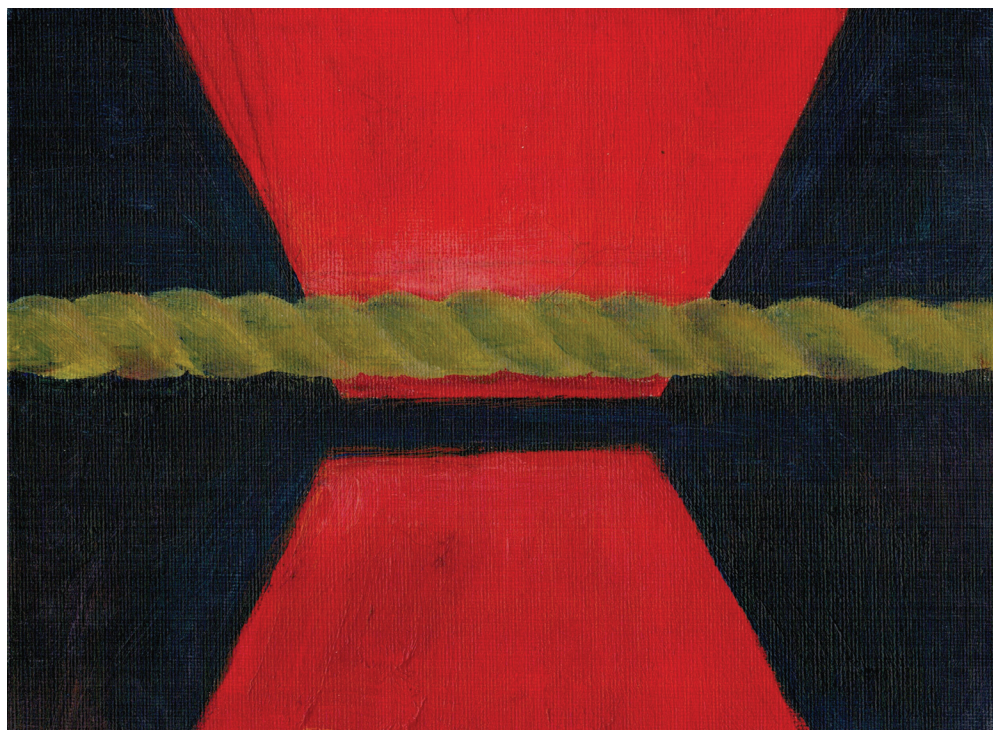

RUSNĖ DRAGŪNEVIČIŪTĖ

SAKIM KIRE SAKIM KIRE
 BUROKĖLIŲ SRIUBĄ VIRĖ
 KIRE SAKIM KIRE SAKIM
 NORMALU IŠEIT LAUKAN SU TAPKĖM.
 SAKIM KIRE VUGIBUGI KIRE SAKIM
 ČIUČILIULI KIRE,
 SAKIM TAU, KAD TUOJ ČIUOŽYKLOS
 SAKIM,
 TAU KAD BULVĖS JAU VISAI IŠ KIRE.
 OPA CHOPA KIRE KIRE
 SAKIM SAKIM
 ČIR VIR VIRE

KURĖ KURĖ BURĖ URĖ
 KURIA KURO DURŲ KARĄ
 KURIS KURIA KURĖ PAKURIT
 KURĖ KORIA KURIA KURĖ

RUSNĖ DRAGŪNEVIČIŪTĖ

GINTARĖ ŠVEDAITĖ

Aš ir vėl negavau kupono šaldytuvui, jau penktą kartą laukiu. Žinau, tai kvaila: aš nei virtuvės plytelių, nei pačios virtuvės neturiu. Nuliūsti dėl kažkokio šaldiklio gali tik žmogus...

Mano draugas Adalbertas sakydavo, jog praeitame gyvenime galėjau būti žmogumi, bent jau taip išpranašavo Konstancijos Taro kortos, kuriomis nė nenoriu tikėti. Gal ir tiesa, bet nieko nesigėdiju: daug žinau apie žmonių būdą, jausmus, elgesį, man patinka juos stebėti ir klausytis. Taip taip, retkarčiais jūs mane tikrai pastebėsite besiklausantį tuščių pokalbių, kurie suteikia saldumo skonį burnoje. Po sunkios dienos pokalbių nuotrupos atgaivina, atpalaiduoja ir tu nebegalvoji apie savąsias egzistencines problemas, jas tiesiog užmiršti.

Apie savo žmogiškus atradimus, filosofines idėjas kalbėdavomės ir mes su Adalbertu, tiksliau – aš kalbėjau, jis klausėsi. Po vieno tokio pokalbio Adalbertas kažkur dingo, nežinau, ar jam viskas gerai, ar ne, bet kaip yra, taip – man jo netrūksta. Jis visada buvo šalia, visada žinodavo, ką atsakyti į kvailas mano replikas. Man nieko daugiau nereikėjo, tik klausytojo, kuris sugertų visas mano išsakytas tiesas bei jas užrašytų, kaip kad Platonas surašė Sokrato, aš, matote, sau laiškus tingėjau rašyti. Nelaikau savęs Adalberto ar viso pasaulio mokytoju, tesu paprastas, ydingas kūrinys, vertas dėmesio kaip ir kiekvienas. Ne, netrūksta, tačiau linkiu jam laimės ir sėkmės...

Šiuo metu, kad galėčiau papildyti savuosius žmogiškumo tyrinėjimus, gyvenu su tokiu vyru, kuris laiko mane namuose. Nesąžininga, nehumaniška, bet nesiskundžiu. Matau, kaip jis rūko balkone ir melancholiškai šypsosi Mėnuliui. Tas vyras su niekuo nesišneka, tad įdomių minčių iš jo lūpų neišgirsi, gal tik šios tokios informacijos apie vaistus nuo migrenos iš jo motinos. Ji skambina triskart per savaitę. Nuobodus, nuobodus mano vyro gyvenimas, pastaruoju metu man jo labai pagailo, jis tik žiūri televizorių, keikia valdžią ir garsiai dūsauja.

Kartais man atrodo, jog vyras priėmė mane vien iš gailesčio sau, žinau, jam visiškai nerūpėjo mano ryžtas mokytis žmogiškojo gyvenimo būdo, apgailėtina, bet jam liūdna. Liūdesys jį apninka kasdien, o aš tik sėdžiu ir stebiu. Maniau, būti žmogumi lengva, tačiau žmogų suprasti – dar sunkiau...

Iš tos nevilties pliušinis žaislas susvyravo ant palangės atbrailos, už jo žiojėjo juodoji skylė, pasiglemžusi ne tik patį žaislą, bet ir jo kaspiną.

Kritimas buvo ramus, jaučiau tylą, gamtos harmoniją. Tikėjausi specialių efektų, kurie pagyvintų šį veiksmo filmo epizodą – nieko nebuvo.

Pragulėjau žolėse kelias dienas, kol manęs nesurado pagyvenęs vyras. Pamatęs mane, jis nusišypsojo ir tyliai kikendamas sušnibždėjo:

– Sveikas gyvas.

AUŠRINĖ DAMUŠYTĖ

* * *

Ką pasakyti bitei, skęstančiai meduje?

Tik kenčiantiems dangus.

Tik laikiniems inkliuzai.

* * *

Beldžia

į palangės skardą

nedešifruojama morzė lietaus

o aš

gimdau neišnešiotą rytą

ir vieno teprašau – – –

ne – gel – bėt.

– – –

* * *

Tie dūmai –

Vienatvėje namų sudegusių,

Ir garvežių –

kadais neišvažiavusių,

Tie dūmai čia pakibę tyliai kalba.

Treji metai

kaip mečiau – – –

bet vis dar stoviu rytais

balkone

nuleidusi

nuleidusi galvą.

* * *

Atsidūsėjimų termodinamika:

tu iškvėpk, o aš įkvėpsiu.

Almanachą parengė

DOBILĖ KISIELIŪTĖ
JUSTINA KATAUSKAITĖ
VIKTORIJA BAIKAUSKAITĖ
MARIUS BŪGA
ŪLA SEREIKAITĖ
AUGUSTĖ SESICKAITĖ
AISTĖ GRICIŪTĖ
UGNĖ BIČKAUSKAITĖ

Padedanti mokytoja

VIDA LISAUSKIENĖ

Viršelio autorė

RUSNĖ DRAGŪNEVIČIŪTĖ

Autorių fotografas

SIMONAS ŠIMĖNAS

Maketuotoja

VIKTORIJA BAIKAUSKAITĖ

Dėkojame

SAULIUI JURKEVIČIUI
JOLITAI MILAKNIENEI
VIDMANTUI NAKVOSUI

